

KESKKONNAAMET

Rapla Turvas OÜ
info@raplaturvas.ee

13.06.2022 nr DM-119437-3

Keava turbatootmisala keskkonnaloo taotluse puuduste kõrvaldamine

Olete Keskkonnaametile esitanud Keava turbatootmisala keskkonnaloo taotluse, mis on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 07.03.2022 nr DM-119437-1 all.

Taotluse kontrollimisel ilmneseid järgmised asjaolud:

1. Keskkonnakaitseloa taotluse vormile ei ole märgitud taotletava mäeeraldisega osaliselt hõlmatavate 3 ja 4 plokkide mäeeraldisse jäävaid varu koguseid.
2. Taotluse maapõue osa ei sisalda maksimaalset aastast tootmiskahtu.
3. Taotluse seletuskirjas puudub info, et anda hinnang müra ja tolmu leviku/koguste kohta. Kuna lähimad elamud asuvad ligemale 400 m kaugusel, siis Keskkonnaamet palub taotluses/seletuskirjas käsitleda ka müra ja tolmu levikut.
4. Taotluse seletuskirjas ei ole selgitatud turbakihist välja tulevate kändude edasist kasutamist ning selles osas tuleb seletuskirja täiendada. Juhul kui kändude edasine kasutamine ei ole kindel, tuleb need jäätteks lugeda, täita taotluse 3. Eriosa - Jäätmed ning lisada taotlusele kaevandamisjäätmekava.
5. Keskkonnaamet ei ole veendunud, et kavandataval tegevusel puudub ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku Kõnnumaa loodusala kaitse-eesmärkidele. Turbatootmisala veeloja KMH-s ei ole arvestatud täna teada oleva informatsiooniga:
 - Kull, A. 2016. Soode ökoloogilise funktsionaalsuse tagamiseks vajalike puhvertsoonide määratlemine pikaajaliste häiringute leviku piiramiseks või leevendamiseks, II etapp. Aruanne.
 - Kohv, M., Salm, J.-O., Jakobson, L., Niitlaan, E. 2015. Turba kaevandamise hüdrooloogilise mõju vähendamine. Eesti Turbaliit. Aruanne.

Keskkonnaloo kehtivusaja pikendamisel turba kaevandamisega avalduda võiva mõju prognoosimisel tuleb lähtuda kuivendamise mõjuala ulatusest. Ain Kulli poolt juhitud tööühma tulemuste (Kull, 2016) kohaselt ulatub kuivendamise tugev mõju rabades 100 m kaugusele ning nõrk mõju kuni 300 m kaugusele kraavist; ettevaatusprintsipiist lähtuvalt soovitatakse puhvertsooniks arvestada 400 meetrit.

Marko Kohv jt on oma töös (2015) koondanud erinevates teadusartiklites avaldatud tulemused kuivenduskraavide mõju ulatuse kohta turbakihtidele, mille järgi mõju akrotelmile on 30-200 meetrit, mõju katotelmile e veetasemest sügavamal asuvale turbalasalale on 5-60 meetrit. Nimetatud töös on aluseks võetud Ain Kulli töörühma tulemused ning analüüsil arvestatud tugeva mõjuala ulatuseks 100 m ning nõrga mõjuala ulatuseks 300 meetrit. Aruande koostajad on väljendanud seisukohta, et olemasolevatel tootmisaladel kaevandamise jätkamine ei muuda oluliselt kujunenud olukorda.

Seega juhul kui Keava turbatootmisalal jätkata turbatootmist ilma kraave süvendamata, on tegevus võimalik (analoogselt Meenikunno turbatootmisalal loa pikendamise). Kuid kraavide süvendamise vajadusel avaldub selgelt täiendav mõju Natura alale, kus on inventeeritud looduslikus seisundis rabade elupaigatüüp.

Keskkonnaamet peab vajalikuks eksperthinnangu tellimist, milles selgitatakse välja kraavide süvendamisest avalduv mõju ja selle ulatus Natura ala kaitse-eesmärgiks olevale rabakooslusele, kuna turbatootmiseks kraavide süvendamine põhjustab Natura alalt vee suuremat äravoolu. Lisaks on eksperthinnangus vajalik välja tuua kaevandamise mõju seireprogramm, mis hõlmab piirnevate alade veetasemete ja taimestiku seiret. Seireandmed võimaldavad koguda tuleviku tarbeks infot võimalike pikajaliste kuivenduse mõjude kohta ning veenduda, et tegevusel ei ole täiendavat mõju ning juhul, kui seire siiski tuvastab veetaseme languse väljaspool kaevandusala, tuleb koheselt rakendada meetmed veetaseme tõstmiseks (hüdrotõkked vm). Keskkonnaameti hinnangul on pädev sellist eksperthinnangut andma Tartu Ülikool (Ain Kull, Edgar Karofeld).

Juhime tähelepanu, et 2015. aastal on Consultare OÜ koostatud aruande „Rabade taastamiskava koostamine“, mille ptk 2.6 käsitleb Keava raba veerežiimi taastamise vajalikkust. Keskkonnaameti hinnangul tekib vastuolu raba taastamise ja turbatootmiseks ala kuivendamisega. Lisaks on Keava raba veerežiimi taastamine on ettenähtud Keskkonnaameti peadirektori 27.07.2020 käskkirjaga nr 1-2/20/12 kinnitatud „Kõnnumaa maastikukaitseala, Aela maastikukaitseala, Kuimetsa maastikukaitseala, Kõnnumaa ja Vahastu mõisa hoiuala, üksikobjekti Imsi järve ning Kädva, Kiigemäe ja Saunametsa metsise püsielupaiga (Kõnnumaa loodusala) kaitsekorralduskava 2020-2029“, millega on muuhulgas täpsustatud ka ala kaitse-eesmärgid. Lisaks on Kaitstavate soode tegevuskava (2015) alusel Keava raba arvatud üleriigiliselt prioriteetse taastamist vajava ala hulka (tabel 2).

Kõikide eelpool nimetatud tööde koostamine on toimunud paralleelselt turbatootmisala veeloa KMH menetlusega või selle heakskiitmise järgselt, mistõttu ei ole saanud selle infoga arvestada ja ebasoodsa mõju avaldumise väljaselgitamiseks on vajalik kaasata ekspert vastavalt eeltoodule.

Palume taotlust vastavalt ülaltoodule täiendada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Viktoria Burtin 5688 5603 (maapõu)
Viktoria.Burtin@keskkonnaamet.ee

Mihkel Toom 5918 2731 (välisõhk)
mihkel.toom@keskkonnaamet.ee

Kadri Hänni 5786 6552 (looduskasutus)
kadri.hanni@keskkonnaamet.ee

Liis Promvalds 5355 1850 (jätmed)
Liis.Promvalds@keskkonnaamet.ee